

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET

Voor een vijftal te slopen agrarische gebouwen t.b.v. herinrichting van erve,

15 December 2016

Hissink Landschapsvisie

Rapport

Quickscan flora- en faunawet voor de sloop van vijf agrarische gebouwen.

In opdracht van: G.H. Klein Elhorst en W. Olthuis
Esweg 4
7475 Markelo

Uitgevoerd door: Hissink Landschapsvisie
Babcockstraat 24
7556 TE Hengelo (Ov)
0620380459

Doel aanvraag: Sloop van een aantal agrarische bedrijfsgebouwen t.b.v. wijziging van de erfinrichting.

Ingreep: Sloop van een vijftal agrarische bedrijfsgebouwen op een landelijk erf

Type onderzoek: Quickscan flora-en fauna

Locatie: Kolhoopsdijk 8
7475 TL Markelo

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING

- 1.2 HET PLANGEBIED
- 1.3 DE PLANNEN.
- 1.4 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK
- 1.5 OPBOUW RAPPORT

2 BESCHERMDE SOORTEN

- 2.1 FLORA- EN FAUNAWET
- 2.2 RODE LIJST

3 WERKWIJZE En WAARDERING

4 RESULTATEN EN BEOORDELING

- 4.1 FLORA
- 4.2 BROEDVOGELS
- 4.3 VLEERMUIZEN
- 4.4 OVERIGE ZOOGDIEREN
- 4.5 AMFIBIEËN
- 4.6 REPTIELEN
- 4.7 VISSSEN
- 4.8 OVERIGE

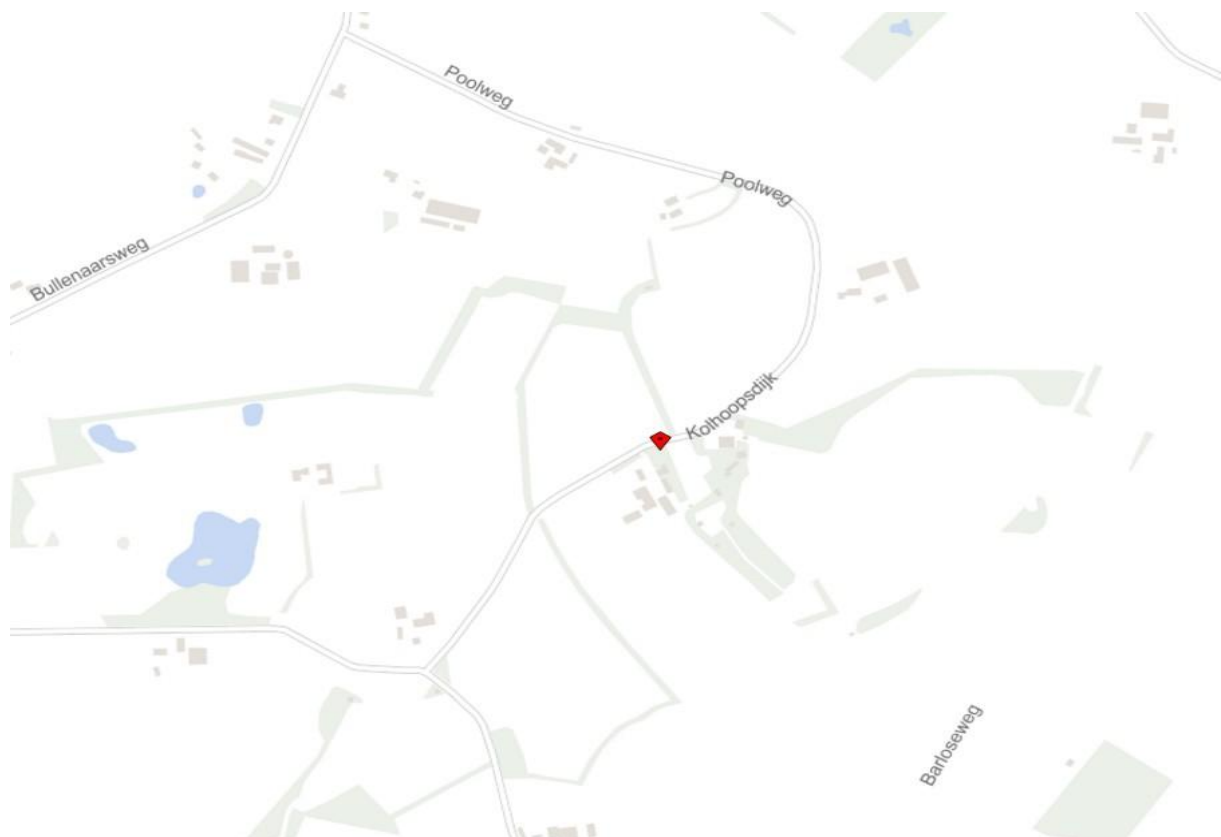
5 BEOORDELING EN CONCLUSIES

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

1.1 Inleiding

In het kader van een "rood voor rood" regeling gaat er op het erf van de fam. Kolhoop-van den Burg aan de Kolhoopsdijk 8 te Markelo een herinrichting plaatsvinden waarbij een aantal stallen, bijgebouwen en een mestsilo worden gesloopt (zie figuur 1 voor de globale ligging).

In het kader van de herprocedure / herbestemming dient bekend te zijn of het gebied/gebouwen mogelijk waardevol zijn voor beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet. Op grond hiervan is aan onderhavig bureau gevraagd om een verkennende inventarisatie uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet en om bij het eventueel voorkomen hiervan aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd. Aangezien de locatie van beperkte omvang is en buiten de Ecologische Hoofdstructuur valt, worden op voorhand effecten op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur uitgesloten.

Figuur 1 Globale Locatie plangebied

1.2 Het plangebied

De onderzoekslocatie ligt aan de Kolhoopsdijk 8 te Markelo.

Het gaat om een oud agrarisch erf, het oudste gedeelte van de boerderij dateert uit eind 1700. Vanaf 2002 zijn er geen agrarische activiteiten meer na een bedrijfsbeëindiging.

In 2007 zijn de overgebleven opstallen en gronden gerangschikt als landgoed onder de werking van de Natuurschoonwet 1928 met als doel het geheel als zodanig duurzaam in stand te houden.

Het huidige landgoed Erve Cloas, waarop de woonboerderij en de verschillende opstallen zijn gerangschikt, beslaat 6,45 ha. en is gelegen in het buurtschap Elsenerbroek.

Om aan de criteria van de NSW rangschikking te voldoen bestaat minimaal 30 % van de grondoppervlakte uit natuur. Verder bestaat het terrein uit landbouwgrond, houtopstanden en het onroerend goed.

Figuur 2. overzicht huidige gebouwen

De locatie van de boerderij en de bijbehorende opstallen is gesitueerd langs de loop van de Regge maar heeft geen directe verbinding met de Regge in de vorm van sloten of afwatering.

1.3 De plannen

De plannen bestaan uit het slopen van een viertal bedrijfsgebouwen en de mestsilos. Het gaat hierbij om de volgende gebouwen: (voor detail foto's zie bijlage)

Mesthuis 1

Het mesthuis is opgetrokken uit baksteen met pannen gedekt en grenst aan het achterhuis van de boerderij. Onder het mesthuis bevindt zich een mestkelder. Bij het uitbouwen van de loopstal tegen het mesthuis aan is de zijgevel van het mesthuis gesloopt, zijn de gebintstijlen verwijderd en is de kap- en gebintconstructie door een staalconstructie ondervervangen. De oplangers van de sporenkap vertonen tekenen van doorzakken. Gaten en spleten vormen ingangen voor vleermuizen.

Koestal 2

De koestal is opgetrokken uit baksteen en met asbestgolfplaten gedekt en grenst aan het mesthuis. Het mesthuis en de koestal vormen gezamenlijk één ruimte en vormden voorheen de huisvesting voor het melkvee. Onder de koestal bevindt zich een mestkelder.

Veeschuur 3

De schuur uit de jaren '70 aangeduid als veeschuur is een voormalige varkensschuur, bestaand uit hout op steen en is met asbestgolfplaten gedekt. Deze voormalige veeschuur doet momenteel dienst als caravanstalling en werkplaats. Veel openingen, toegangen vogels e.d.

Varkensschuur 4

De voormalige varkensschuur is opgetrokken uit baksteen en met asbestgolfplaten gedekt. Momenteel doet deze schuur dienst als caravanstalling. Onder de schuur bevindt zich een mestkelder. Veel openingen, toegangen vogels e.d.

Mestbassin 5

Het ondergrondse mestbassin is ook een vergund gebouw, opgebouwd uit gestort beton. De inhoud is ongeveer 500 m³. Momenteel wordt het mestbassin nog gebruikt voor de opslag van mest door de pachter van de landbouwgrond.

Nadat deze gebouwen zijn gesloopt wordt het erf opnieuw ingericht volgens de inrichtingsplannen beschreven in het rood voor rood plan.

Voor foto's van de te slopen objecten; zie bijlage

Figuur 3. Overzicht van de te slopen gebouwen en mestsiro.

1.4 Doelstellingen van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het weergeven van eventuele beschermde planten en dieren en de gevolgen daarvan. Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde dier- en plantensoorten komen mogelijk voor in en direct rond het plangebied?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde dier- en plantensoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde dier- en plantensoorten?

1.5 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode.
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten daarop van de plansituatie.
- Conclusie en aanbevelingen.

2 BESCHERMDE SOORTEN

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet die per 1 april 2002 in werking is getreden, zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). De soortenbescherming van de Habitatrichtlijn is geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Vrijwel elke ruimtelijke ingreep gaat gepaard met verstoring, vernietiging en andere effecten op planten en dieren. Om toch een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen is, indien er effecten te verwachten zijn op beschermde soorten, een ontheffing noodzakelijk van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Om ontheffing te kunnen verkrijgen moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten die in het plangebied zijn aangetroffen. Ook mag het natuurlijk verspreidingsbeeld niet worden beïnvloed. Op basis van dit criterium gelden er drie beschermingsregimes, afgestemd op de mate waarin soorten in hun voortbestaan bedreigd zijn.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 dat er een algemene vrijstelling is. Deze soorten zijn zo algemeen, dat zelfs als ze een keer geschaad worden, het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden (zorgplicht).

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen omdat zij minder algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die voortaan anders dan voorheen (gedragscode) uitgevoerd worden.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en in bijlage 1 van het vrijstellingsbesluit beschermde planten en dieren (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das, noordse woelmuis, otter en vleermuizen) geldt dat uitgebreid getoetst dient te worden op het criterium “de gunstige staat van instandhouding” en “het natuurlijk verspreidingsbeeld mag niet worden beïnvloed”. Een ontheffing wordt slechts verleend wanneer er sprake is van een in de wet genoemd belang en er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat.

Tussen de soortbescherming en de bestemmingsplanprocedure is geen formele relatie. In het kader van de bestemmingsplanprocedure ((oude (Wet Ruimtelijke Ordening) moet duidelijk zijn of, indien een ontheffing nodig is, deze zal worden verkregen. Hoewel er dus geen formele koppeling bestaat tussen de bestemmingsplanprocedure en de Flora- en faunawet, blijkt uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak dat een plan niet mag worden goedgekeurd als geen ontheffing verkregen kan worden. Ook onder de huidige Wet ruimtelijke Ordening (Wro) geldt voor soorten van het lichtste regime geldt een algemene vrijstelling en voor soorten van het middelste regime is het in de praktijk mogelijk om ontheffing te verkrijgen. Dit betekent dat in het kader van de bestemmingsplanprocedure, ook onder de nieuwe Wro formeel alleen rekening gehouden dient te worden met soorten van het strengste regime.

Sinds september 2009 beoordeeld LNV een ontheffingsaanvraag op basis van functieverlies. In aanmerking komen soorten voor een ontheffing als met (vooraf uitgevoerde) maatregelen de soort aangetast blijft worden. Uiteraard moet dan ook weer een in de wet genoemd belang aanwezig zijn. Daarbij is gekomen dat het aantal vogels dat vaste rust- en verblijfplaatsen sinds 2009 is uitgebreid. Dit houdt in dat de nestplaatsen van deze vogels ook buiten het broedseizoen zijn beschermd.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel is herzien. Bij aantasting van door de Flora- en faunawet beschermde, en op de Rode lijst geplaatste soorten zal goed moeten worden bekeken of de 'gunstige staat van instandhouding' van die soorten niet in gevaar komt. Daarnaast mag het natuurlijk verspreidingsbeeld niet veranderen. Andere bedreigde soorten van de Rode lijst zijn alleen meer impliciet beschermd via de zogenaamde zorgplicht. Er is geen directe relatie tussen de gepubliceerde Rode Lijsten en de Flora- en faunawet: een soort geniet alleen bescherming als deze benoemd is als beschermde soort in de Flora- en faunawet.

Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal

(soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk, ondanks dat zij niet zijn beschermd. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats.

3 WERKWIJZE EN WAARDERING

Op 22 november 2016 is een bezoek gebracht aan het plangebied en directe omgeving. Gedurende dit bezoek zijn het plangebied en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde en bedreigde planten- en diersoorten en is tevens gezocht naar deze soorten. Aangezien het onderzoek een eenmalig gebiedsbezoek betreft is het onderzoek alleen oriënterend. Er is ook gebruik gemaakt van bestaande locale gegevens omdat het plangebied vrij klein is en er locale gebiedskennis aanwezig is bij de opsteller van dit rapport. Omdat het grootste deel van de omgeving van het plangebied uit landbouwgrond bestaat dat intensief wordt gecultiveerd zijn de natuurwaarden niet van een hoge kwaliteit. De gegevens zijn dan ook beperkt. Doordat de toekomstige functie van het plan gebied drastisch gaat veranderen zullen de kwalitatieve natuurwaarden en de biodiversiteit van het plangebied waarschijnlijk verbeteren.

4 RESULTATEN EN BEOORDELING

4.1 Flora

Omdat het om bebouwing gaat in het plangebied, ontbreekt het aan geschikte standplaatsen voor vegetatie en plekken waar beschermde planten kunnen groeien. In en tussen de verschillende muren zijn geen beschermde planten of varens waargenomen. Het voorkomen van natuurlijk voorkomende beschermde plantensoorten wordt derhalve uitgesloten.

4.2 Broedvogels

Er is een kans op het voorkomen van algemene vogels in de hagen en bomen rond het plangebied. Er is daarnaast een kleine kans dat waterhoen broedt in de sloten. Het voorkomen van vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen zijn echter wel aanwezig. Er zijn geen sporen van zwaluwen aangetroffen langs de randen van de daken en in de gebouwen.

Sporen van de aanwezigheid van roofvogels zijn er wel degelijk, maar op het terrein zelf zijn geen nesten van deze roofvogels aangetroffen. Met name de locatie op de zolder van de mest en koestal is een potentiële locatie voor de aanwezigheid van een kerkuil. Er zijn hier echter geen sporen van kerkuilen aangetroffen op de genoemde locatie. Met zekerheid is te stellen dat er in de aangrenzende bospercelen wel broedgevallen van de buizerd en de havik waargenomen zijn maar deze ondervinden geen hinder van de wijzigingen op de planlocatie.

In verband met de aanwezigheid van een groot aantal algemene vogels en het vermijden van het risico op verstoring, is het wenselijk dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen starten.

4.3 Vleermuizen

Langs de randen van het plangebied staan oude eiken op rij, met deze rechte lijnelementen, ontbreekt het niet aan potentiële verblijfplaatsen en foerageergebieden voor vleermuizen. Door de aanwezigheid van spleten en openingen tussen muren en daken van de te slopen gebouwen is de kans dat er vleermuizen voorkomen vrij reëel.

Er zijn geen daadwerkelijke waarnemingen van vleermuizen gedaan, maar gezien de tijd van het jaar is dat ook niet noodzakelijk. Om de aanwezigheid van vleermuizen uit te sluiten wordt geadviseerd om aanvullend onderzoek te doen op de planlocatie.

figuur 4 Zolder van de mest/koestal potentiële verblijfplaats vleermuizen en kerkuil.

4.4 Overige zoogdieren

Het is aannemelijk dat binnen of grenzend aan het plangebied matig of strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen. De steenmarter en de boommarter worden in en rond het gebied wel waargenomen. Deze soorten zullen door de toename van de biodiversiteit (voedselvoorziening) in de directe omgeving er sterk op vooruitgaan. De bejaagbare zoogdieren zoals de haas, konijn, ree en de vos komen er allemaal voor maar zullen geen hinder ondervinden van de sloopplannen. en zullen eerder van de inrichtingsplannen profiteren.

Voor de licht beschermde zoogdieren als bosmuis en huisspitsmuis bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

4.5 Amfibieën

Binnen het plangebied komen geen kleine waterlopen voor, het plangebied is een ongeschikte ecotoop voor de vestiging van amfibieën.

Het gebied ligt ver genoeg van het leefgebied van verschillende amfibieën zoals de kamsalamander en de kleine groene kikker. Wellicht dat door de herinrichting van het plangebied een potentieel ecotoop voor deze soort(en) wordt gecreëerd.

4.6 Reptielen

Op basis van regionale verspreiding en ligging is het niet uitgesloten dat zich in of rond het plangebied reptielen ophouden. Het voorkomen van reptielen wordt dus niet geheel uitgesloten maar er zijn geen sporen van waargenomen. De plannen hebben eerder een positief dan negatief effect op het leefgebied en het verspreidingsgebied van reptielen.

4.7 Vissen

In de waterloop, die langs de westelijke kant van het grasland langs het gebied loopt komen meerdere soorten vissen voor maar de afstand tot de planlocatie is dermate groot dat de sloopplannen geen enkele invloed hierop kan uitoefenen.

4.8 Overige

Er is geen potentieel leefgebied van beschermde of bedreigde ongewervelden vastgesteld gedurende onderhavig onderzoek. De kans op het voorkomen van beschermde ongewervelde wordt dan ook zeer klein geschat.

5 BEOORDELING EN CONCLUSIES

Op basis van een verkennend veldonderzoek en analyse van de bestaande situatie kan het voorkomen van beschermde flora of fauna zo goed als worden uitgesloten. Mede hierdoor en aan de hand van de geplande functie verandering van het plangebied; het slopen van overbodig geworden bedrijfsgebouwen, wordt dan ook niet aanbevolen om een nadere aanvullende inventarisatie door middel van extra veldonderzoek uit te voeren.

Met uitzondering voor de aanwezigheid van de vleermuizen, daarvoor wordt geadviseerd om aanvullend onderzoek te laten uitvoeren om zeker te zijn dat er geen populaties tussen de muren en de dakbedekking zich bevinden.

In verband met het voorkomen van algemene broedvogels dienen de werkzaamheden te worden gestart buiten het broedseizoen of er dient voorkomen te worden dat vogels tot broeden komen.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Diepenbeek, A., van, 1999. Veldgids diersporen. Drukkerij Thieme, Nijmegen.

EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.

EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.

Adviesbureaus

Diverse websites met verspreidingsgegevens flora en fauna

De foto's in de bijlage zijn gekopieerd uit het rapport van het principeverzoek van de fam. Kolhoop aan de gemeente Hof van Twente.

Bijlage

foto met aangegeven welke gebouwen worden gesloopt.

foto koestal (2)

foto koestal (2) en meststal(1)

foto koestal (2) en varkensstal (4)

foto veeschuur (3)

foto varkensstal (4)

foto mestsilo (5)

